

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. helmikuuta 2022
(OR. fr)

6464/22

LIMITE

ENV 148
CLIMA 75
FORETS 10
AGRI 64
RELEX 215

Toimielinten välinen asia:
2021/0366(COD)

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta – Periaatekeskustelu

1. Ympäristöneuvoston seuraavassa istunnossa 17. maaliskuuta 2022 on tarkoitus keskustella edellä mainitusta säädösehdotuksesta. Keskustelun ohjaamiseksi puheenjohtajavaltio on laatinut tausta-asiakirjan ja kaksi kysymystä, jotka on esitetty tämän ilmoituksen liitteessä.
2. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja ja kysymykset ja toimittamaan ne neuvostolle edellä mainittua periaatekeskustelua varten.

Ehdotus asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville Euroopan unionin markkinoilla ja viennistä EU:n ulkopuolelle

– Puheenjohtajavaltion ilmoitus –

Metsien suojelu on ratkaisevan tärkeä kysymys yhteiskuntiemme ja tulevien sukupolvien kannalta. Niillä on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen torjunnassa. Ne edistävät myös materiaalien toimituksia, säätelevät tiettyjä luonnollisia prosesseja ja antavat elannon hyvin monille maailman köyhimmille yhteisöille.

On toimittava kiireellisesti kunnianhimoisen ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi

Metsien merkitys korostuu entisestään eurooppalaisissa ja kansainvälisissä elimissä käytävissä keskusteluissa. Marraskuussa 2021 pidetyssä YK:n ilmastopöytäsoittimuksen (UNFCCC) COP26-kokouksessa huomioitiin laajalti sekä metsien että ja maankäytön merkitys ilmastonmuutoksen hillitsemisen nopeuttamisessa. Tässä yhteydessä 141 valtion johtajaa, jotka edustavat yli 90:ää prosenttia maailman metsistä, sitoutui **metsistä ja maankäytöstä annetussa johtajien julistuksessa** työskentelemään yhdessä pysäyttääkseen metsäkadon ja maaperän tilan heikkenemisen ja kääntääkseen tämän kehityssuunnan vuoteen 2030 mennessä. Samalla he tunnustivat tarpeen yhdistää voimansa, jotta voidaan siirtyä kestävään maankäyttöön, joka on keskeinen osa Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Komissio esitti muutamaa päivää myöhemmin 17. marraskuuta 2021 ehdotuksensa asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville Euroopan unionin (EU) markkinoilla ja viennistä EU:n ulkopuolelle. Tämä teksti julkistettiin vuonna 2019 annetussa komission tiedonannossa ***"EU:n toimien tehostaminen maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi"***. Se on osa EU:n jäsenvaltioiden yhteistä kokonaisstrategiaa, joka vahvistettiin **Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa, vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa ja Pellolta pöytään -strategiassa**. Tällä asetuksella pyritään vastaamaan erityisesti laajaan yhteiskunnalliseen vaatimukseen (josta oli osoituksena historiallisen suuri osallistuminen komission käynnistämään verkkokuulemiseen), joka liittyy etenkin huoleen metsien kehityksestä maailmanlaajuisesti (vuosina 1990–2020 menetettiin koko maailmassa noin 420 miljoonaa hehtaaria metsää, mikä on Euroopan unionin pinta-alaa suurempi ala).

Euroopan unionilla on erityinen vastuu näistä maailmanlaajuisista ilmiöistä. Se kuluttaa merkittäviä määriä kansallisista ja kansainvälisistä lähteistä peräisin olevia raakatuotteita ja puolijalosteita. Näin ollen metsiin liittyvällä liiketoiminnalla ja metsätuotteiden toimitusketjuun liittyvillä toimilla on monia kielteisiä vaikutuksia ympäristöön, erityisesti metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen. Jo komission vuonna 2013 tekemä tutkimus osoitti, että Euroopan maat olivat aiheuttaneet yli kolmanneksen maataloustuotteiden kansainväliseen kauppaan liittyvästä metsäkadosta¹.

Ehdotus, jossa keskitytään olennaiseen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmään

Asetusehdotuksella pyritään varmistamaan, että kahvi, kaakao, palmuöljy, soija, naudanliha ja puu sekä niistä johdetut tuotteet kuten nahka, suklaa tai huonekalut, jotka tuodaan Euroopan unioniin ja pidetään kaupan siellä tai viedään sieltä, eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä tuotannon aikana. Asetusehdotuksen tarkoituksena on ottaa huomioon maataloustuotannon vaikutus sekä metsäkatoon että metsien tilan heikkenemiseen.

¹ Euroopan komissio, 2013. EU:n kulutuksen vaikutus metsäkatoon: kattava analyysi EU:n kulutuksen vaikutuksesta metsäkatoon. Euroopan komission ympäristöasioiden pääosaston rahoittama tutkimus, jonka toteuttivat VITO, IIASA, HIVA ja IUCN NL
<https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi asetus perustuu **asianmukaisen huolellisuuden järjestelmään**, jolla **varmistetaan arvoketjujen avoimuus ja jäljitettävyyys** ja joka koskee kaikkia toimijoita ja elinkeinonharjoittajien yhteisessä ja yhdenmukaistetussa kehyksessä. Tämä asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä perustuu riskinarviointiin perustuvaan tulevaisuuteen suuntautuvaan lähestymistapaan. Toimijoiden, jotka tuovat ensimmäistä kertaa asetuksen liitteessä I lueteltuja tuotteita EU:hun tai vievät niitä sieltä, sekä muiden elinkeinonharjoittajien kuin pk-yritysten on näin ollen suoritettava asianmukaista huolellisuutta koskevaa menettely, josta on osoituksena ennen tuotteiden markkinoille saattamista vaadittu ilmoitus.

Menettelyyn liittyy jäljitettävyyden vaatimus. Sitä varten on kerättävä tietoja, joiden avulla voidaan paikantaa tuotteen tuotantolähde, sen reitti jalostus- ja markkinointiketjussa, riskianalyysi ja tarvittaessa yksilöityjen riskinhallintatoimenpiteiden toteuttaminen. Asetuksen säännösten avulla voidaan varmistaa, että tuotteisiin ei liity **laitonta tai laillista** metsäkatoa. Säännösten vaikuttavuus on taattava toimivaltaisten viranomaisten käyttöön ottamalla tarkastus- ja seuraamusjärjestelmällä.

Selkeä ja yhteinen kehys tehokasta täytäntöönpanoa varten

Asetuksen tehokas ja yhdenmukainen täytäntöönpano edellyttää **yhteisymmärrystä sen säännöksistä**. Komission ehdottamia toimenpiteitä voidaan soveltaa käytännössä, jos kaikki jäsenvaltiot ovat samaa mieltä keskeisten käsitteiden määritelmistä.

Metsien tilan heikkenemisen käsitteestä ei tällä hetkellä ole kansainvälistä yksimielisyyttä. On olemassa useita rinnakkaisia määritelmiä, joita käytetään kansallisella tasolla. Valtuuskunnat esittivät asiasta useita huomautuksia ad hoc -työryhmässä², joka käsittelee EU:n markkinoille tuotuihin ja sieltä vietäviin tuotteisiin liittyvää metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen riskiä sekä siihen liittyvää kestävien korjuutoimien määritelmää.

Jotkin valtuuskunnat ovat myös todenneet, että metsäkadon määritelmä saattaa olla liian suppea, koska se rajoittuu metsien muuttamiseen maatalouskäyttöä varten, kun metsien muuttaminen muuta kuin maatalouskäyttöä varten voitaisiin sisällyttää määritelmän soveltamisalaan.

Ympäristöministereiden epävirallisessa kokouksessa Amiensissa 20. tammikuuta ja maatalous- ja kalastusministereiden istunnossa 21. helmikuuta korostettiin, että kaikki jäsenvaltiot tukevat asetusehdotuksen tavoitteita. Tuolloin jäsenvaltioilla oli lisäksi mahdollisuus tarkastella asetusehdotuksen toimivuutta, toimijoille ja toimivaltaisille viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja tarvittavan valvonnan laajuutta, soveltamisalaan kuuluvia hyödykkeitä ja ekosysteemejä sekä käsitteiden määritelmiä (metsien tilan heikkeneminen mukaan luettuna). Ministerit jakoivat myös kansallisia kokemuksiaan ympäristöpolitiikasta ja EU:n puutavara-asetuksen soveltamisesta.

² EU:n markkinoille saatettaviin tuotteisiin liittyvän metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen riskiä käsittelevä ad hoc -työryhmä.

Asetusehdotuksesta käydään teknisiä keskusteluja ad hoc -työryhmässä, joka kokoaa yhteen asiaan liittyvien alojen asiantuntijoita. Puheenjohtajavaltion järjestämien keskustelujen ansiosta tekstiä on voitu tarkastella alustavasti ja jäsenvaltiot ovat voineet ilmaista näkemyksensä kaikista artikloista. Näissä teknisissä keskusteluissa on noussut esiin useita tärkeitä kysymyksiä: määritelmät, yhteensopivuus WTO:n sääntöjen kanssa, yhteistyö kolmansien maiden kanssa, ehdotettujen säännösten oikeasuhteisuus sekä asetusehdotuksen täytäntöönpanoon liittyvä hallinnollinen rasite.

Neuvottelujen edistämiseksi ministereitä pyydetään keskustelemaan seuraavista kysymyksistä:

1. *Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän tehokas ja korrekti täytäntöönpano on olennaisen tärkeää, jotta voidaan taata tarvittava jäljitettävyys sen varmistamiseksi, että tuotteet eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä. Miten voitaisiin varmistaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän tehokkuus ja toimivuus?*
2. *Asetuksen käytännön täytäntöönpano perustuu epäilemättä asetuksen keskeisten määritelmien yhteiseen soveltamiseen. Joitakin määritelmiä on olemassa, mutta niiden käyttöä eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla ei ole yhdenmukaistettu. Miten voitaisiin määritellä esimerkiksi metsäkadon, metsien tilan heikkenemisen ja niihin liittyvien kestävien korjuutoimien yhteiset määritelmät parhaan saatavilla olevan tieteellisen tiedon perusteella asetuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi?*

Puheenvuorot: 3 minuuttia jäsenvaltiota kohti